

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/281/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118393851
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2019:6118393851.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti C., v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky A. a otca G., o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd nad maloletými deťmi C. n a r i a d' u j e ústavnú starostlivosť.

II. Súd u r č u j e , že nariadená ústavná starostlivosť nad maloletými deťmi C. sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny so sídlom E.

III. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletých detí C. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa a maloletú P. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa určenú osobitným zákonom vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny so sídlom E. počnúc dňom 09. 08. 2019.

IV. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí C. výživným vo výške 50 Eur mesačne a maloletej P. výživným vo výške 50 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny so sídlom E. počnúc dňom 09. 08. 2019.

V. Zročné výživné za obdobie od 09. 08. 2019 do 03. 10. 2019 na maloleté deti C. vo výške 48,75 Eur súd matke p o v o ľ u j e splácať v 5 eurových mesačných splátkach a maloletej P. vo výške 48,75 Eur súd matke povoľuje splácať v 5 eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplataenia pod hrozbou straty výhody splátok počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

VI. Zročné výživné za obdobie od 09. 08. 2019 do 03. 10. 2019 na maloleté deti C. vo výške 87,03 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e splácať v 10 eurových mesačných splátkach a maloletú P. vo výške 87,03 Eur súd matke povoľuje splácať v 10 eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplataenia pod hrozbou straty výhody splátok počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica) sa návrhom podaným dňa 14. 12. 2018 podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine domáhal opätovného nariadenia výchovného opatrenia, ktorým by maloletým deťom bol nariadený pobyt v Krízovom stredisku I. so sídlom S., najdlhšie na 6 mesiacov z dôvodu, že predchádzajúce výchovné opatrenie končí dňom 22. 12. 2018 a po jeho uplynutí sa maloleté deti ocitnú bez akejkoľvek starostlivosti, čím by bol ohrozený ich zdravý psychický, fyzický, sociálny vývin. Navrhovateľ zároveň poukázal na záujem maloletých detí ako aj na skutočnosť, že na strane rodičov nenastali zmeny v rodinných, sociálnych a bytových pomeroch do takej miery, aby mohli zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti, avšak svoje pomery si aktívne upravujú.

Ďalej v návrhu uviedol, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. V konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/16/2018 súd maloleté deti odňal z osobnej starostlivosti matky a maloletým deťom nariadil pobyt v zariadení, a to v Krízovom stredisku I.. Výchovné opatrenie plní svoj účel, matka sa podrobuje resocializačnému procesu, na ktorý nastúpila dňa 13. 09. 2018 s predpokladanou dĺžkou pobytu 18 mesiacov. Matka je s maloletými deťmi v pravidelnom telefonickom kontakte. Deti strávili v resocializačnom stredisku s matkou jesenné prázdniny. Otec maloletých detí je zamestnaný pre firmu s miestom výkonu Trenčín, pracuje ako robotník, aktuálne nemá vlastné bývanie. Navrhovateľ k návrhu pripojil potvrdenie Resocializačného strediska, v ktorom matka sa podrobuje resocializačnému pobytu a správu z Krízového strediska I., ktoré potvrdzujú navrhovateľom uvádzané skutočnosti v návrhu.

2. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 32P/281/2018-18 zo dňa 17. 12. 2018 maloleté deti dočasne odovzdal do starostlivosti Krízového strediska Dom Sv. Alžbety so sídlom Banská Bystrica, Ul. 9. mája 74 z dôvodu, že platnosť doterajšieho výchovného opatrenia končí dňom 22. 12. 2018 a rodičia nemajú možnosť prevziať na seba starostlivosť o maloleté deti z dôvodu, že matka absolvuje resocializačný pobyt a otec nemá vlastné bývanie.

3. Matka v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 04. 01. 2019 s návrhom súhlasila z dôvodu, že dňa 13. 09. 2018 nastúpila do Resocializačného strediska B. kde pokračuje vo svojej snahe žiť bez alkoholu a návykových látok. Má snahu postupne sa začleniť do bežného života a nájsť si prácu a primerané bývanie. Ďalej uviedla, že s maloletými deťmi udržiava pravidelný telefonický kontakt.

4. Otec v písomnom vyjadrení datovanom dňa 25. 03. 2019 s návrhom navrhovateľa súhlasil.

5. Navrhovateľ dňa 29. 07. 2019 doručil súdu návrh na pripustenie zmeny návrhu tak, že nad maloletými deťmi sa nariadi ústavná starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny E. a rodičia budú povinní prispievať na výživu maloletých detí každý podľa svojich možností, schopností, majetkových pomerov na účet Centra pre deti a rodiny E. počnúc dňom ich umiestnenia v zariadení. Navrhovateľ zmenu návrhu odôvodnil tým, že maloleté deti sa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu nachádzajú nepretržite od 01. 08. 2017, pričom rodičia maloletých detí si za uvedenú dobu doposiaľ neupravili svoje pomery tak, aby niektorí z nich mohol prevziať starostlivosť o maloleté deti, čo znamená, že v súvislosti s úpravou pomerov rodičov sa jedná o dlhodobý proces. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 32P/281/2018-75 zo dňa 01. 08. 2019 pripustil zmenu návrhu.

6. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 32P/281/2018-78 zo dňa 02. 08. 2019 nariadil Centru pre deti a rodiny I. odovzdať maloleté deti do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny so sídlom E. a zároveň zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/281/2018-18 zo dňa 17. 12. 2018 z dôvodu, že v priebehu celého konania rodičia naďalej nemajú možnosť prevziať na seba starostlivosť o maloleté deti, pretože matka absolvuje liečbu, otec nemá vytvorené vlastné bývanie, dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti napriek svojmu vyjadreniu na pojednávaní neprejavuje skutočný záujem o maloleté deti a ich sanáciu do rodinného prostredia. Maloleté deti majú sestru, maloletú L., ktorá na základe rozhodnutia súdu bola dňa 16. 07. 2019 prijatá do Centra pre deti a rodiny Polomka so sídlom E.. Medzi maloletými deťmi C. a ich staršou sestrou je silná súrodenecká väzba. Maloleté deti C. sa dožadovali byť umiestnené v rovnakom zariadení ako ich staršia sestra, k čomu aj matka vyjadrila súhlasné stanovisko.

7. Zo správy zo sociálneho zisťovania doručenej súdu dňa 02. 10. 2019 vyplýva, že matka nastúpila koncom roka 2018 na protialkoholickú liečbu v zariadení Odborný liečebný ústav psychiatrický v Žibritove. Matka maloletých detí však musela liečenie opustiť z dôvodu jej nevhodného správania sa počas liečenia, ktoré vyvrcholilo tým, že sa počas silvestrovskej zábavy opila. V tom čase boli v zariadení prítomné aj jej maloleté deti. Počas pohovoru dňa 07. 01. 2019 sa matka vyjadrila, že dňa 06. 01. 2019 ukončila pobyt v Resocializačnom stredisku na vlastnú žiadosť. Dňa 05. 05. 2019 bolo doručené oznámenie z Okresného riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici o tom, že počas objasňovania priestupku proti majetku bolo zistené, že matka maloletých detí navštevuje svoje deti pod vplyvom drog k čomu sa priznala. Dňa 18. 05. 2019 bola matka hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Banskej Bystrici z dôvodu suicidálnych pokusov, odkiaľ bola dňa 25. 05. 2019 na vlastnú žiadosť prepustená. Dňa 04. 06. 2019 im bola doručená správa z Centra pre deti a rodiny I., v ktorom centrum uvádza, že od času návratu matky z liečenia sa jej správanie v prístupe k zariadeniu, v ktorom sú maloleté deti umiestnené

zhoršilo. Matka narúšala chod zariadenia a jej prítomnosť pôsobila deštruktívne aj na jej maloleté deti. Správanie maloletých detí sa výrazne zhoršilo, bolo plné vulgarizmov a klamstiev. Maloletá P. sa zmietala v neustálom konflikte, kde bola na jednej strane záporne naladená a vulgárna matka, ktorá ju štvla proti personálu zariadenia a na druhej strane bola náklonnosť maloletej k zamestnancom zariadenia, ktorých si obľúbila. Maloletá začala mať často zlé sny, až nočné mory kedy kričala nervózne kopala, hádzala rukami a plakala zo spánku. Takéto správanie maloletej sa začalo až po príchode matky v januári 2019. Matka chodila z vychádzok s maloletými deťmi pod vplyvom alkoholu. Samotné maloleté deti sa vyjadrovali, že trávili čas s matkou v krčme na kofole. Matka maloleté deti občas zobrala na ihrisko, ale väčšinu času s nimi trávila po rôznych pohostinstvách. Do zariadenia niekoľkokrát prišla mimo návštevných hodín v podnapitom stave. Správanie matky bolo impulzívne, labilné, matka nedokázala kontrolovať svoje reakcie. Prezentovala svoj záujem o zverenie maloletých detí do svojej starostlivosti. Matke však bolo počas psychologického procesu vysvetlené, že najprv je dôležité a potrebné, aby psychicky zosilnela, a aby začala liečbu na psychiatrickom oddelení čo odmietla. Dňa 27. 08. 2019 matka opäť nastúpila na protialkoholické liečenie v zariadení Odborný liečebný ústav psychiatrický v V.. Aktuálne je nastavená na silnú medikamentóznou liečbu. V zariadení spolupracuje, riadne dodržiava liečebný program, nie sú s ňou žiadne problémy. Matka vyjadrila svoje želanie, aby ju „dali do poriadku“, pretože si chce vziať deti späť do svojej starostlivosti. Matka sa tiež vyjadrila, že bude na liečení dovtedy kým to bude potrebné. Na základe toho, že matka maloletých detí sa toho času nachádza na liečení aktuálne nemá vytvorené vhodné podmienky pre výchovu maloletých detí. Pred nástupom na liečenie nemala zabezpečené žiadne trvalé bývanie, využívala služby nocľahárne Večierka v Banskej Bystrici, a tiež Domu pre núdznych v Banskej Bystrici. Otec maloletých detí aj naďalej pracuje v Trenčíne kde je zamestnaný vo firme, ktorá vykonáva stavebné práce. O maloleté deti sa zaujíma len sporadicky. Od umiestnenia maloletých detí sa s deťmi kontaktoval 2x a 1x deti osobne navštívil v centre. Otec neprejavil žiaden záujem o to, aby si maloleté deti vzal k sebe aspoň na víkendový pobyt. Svoje pomery si doposiaľ neupravil žiadnym spôsobom. Otec naďalej býva na ubytovni kam deti nemôže vziať ani na krátkodobý pobyt. Ohľadom starostlivosti o maloleté deti sa vyjadril, že si ich nemôže vziať do svojej osobnej starostlivosti, nakoľko na to nemá vytvorené podmienky. Centrum pre deti a rodiny E. v správe zo dňa 30. 09. 2019 uvádza, že maloleté deti boli do ich zariadenia umiestnené dňa 09. 08. 2019. Maloletá P. pri príchode bola plačlivá, bojácna, postupne sa však adaptovala na nové prostredie. Aktuálne navštevuje 4. ročník ZŠ Polomka, kde sa jej páči, má okruh kamarátok. Maloletá niekedy máva zlé sny a nočné mory. Naposledy mala nočnú moru dňa 24. 09. 2019 kedy bola do zariadenia privolaná rýchla zdravotná pomoc. Maloletá udávala, že jej písa v ušiach, chvela sa, hrýzla si do rúk a mala potrebu niečo si vybrať z krku. Po vyšetrení v nemocnici v Brezne bola prevezená späť do centra so záverom, že mala nočné mory. S maloletou bude potrebné absolvovať psychiatrické vyšetrenie. Maloletá P. sa nové prostredie a kolektív adaptovala pomerne rýchlo, je veľmi komunikatívna a veselá, zvláda samoobslužné činnosti primerane veku, navštevuje materskú škôlku. Medzi maloletými deťmi prevládajú kladné súrodenecké vzťahy. Ich staršia sestra je taktiež umiestnená v Centre pre deti a rodiny E. a je v telefonickom kontakte so svojou matkou. Dňa 26. 09. 2019 matka navštívila maloleté deti v centre. Matke bola počas návštevy umožnená vychádzka s deťmi do dediny.

8. Opatrovník na pojednávaní vo výsluchu zotrval na zmenenom návrhu, ako aj písomnej správe zo sociálneho zisťovania v celom rozsahu.

9. Matka na pojednávaní vo výsluchu nesúhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi. Navrhla nariadiť výchovné opatrenie nad maloletými deťmi na 6 mesiacov, počas ktorých si otec upraví svoje pomery a zoberie maloleté deti keď ich tak chce. Ďalej vo výsluchu uviedla, že nemá možnosť teraz zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, keďže je v resocializačnom zariadení. V prípade, že by nebola v resocializačnom zariadení, bola by na ulici, pretože má problém s bývaním. Odo dňa 01. 08. 2017 nezabezpečuje starostlivosť o maloleté deti, od tohto obdobia sú deti umiestnené v zariadeniach. Dňa 01. 08. 2017 sama požiadala o pomoc Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica z dôvodu, že prišla o bývanie, čo bola jej osudová chyba. V tom čase ešte neriešili sa jej drogy, ani alkohol. Na základe dohody medzi opatrovníkom a krízovým centrom I. mala možnosť bývať v krízovom centre a zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti čo bolo do mája 2018. Od mája 2018 až do 27. 08. 2019 bola na ulici. Dňa 27. 08. 2019 prišla do resocializačného centra v V., preto, aby nefetovala, nepila, naučila sa žiť inak ako žije teraz. V minulosti absolvovala liečbu v Centre drogových závislostí v Banskej Bystrici, absolvovala plnú 3-mesačnú liečbu a následne išla do resocializačného strediska v V., kde bola 5 mesiacov. Z resocializačného strediska v V. odišla po tom, ako sa 1x ráno zobudila, chcela fetovať. Vtedy požila alkohol. V čase keď bola na ulici, aby prežila užívala aj pervitín, heroín,

marihuanu. V súčasnosti v resocializačnom stredisku v V. je jeden mesiac, neužíva drogy ani alkohol. Jej pobyt v resocializačnom stredisku bude dovtedy kým nebude v poriadku, čo ešte nie je. Môže to byť 1 rok, aj 2 roky. S deťmi je v pravidelnom kontakte, každý týždeň im volá. Pred umiestnením detí do Centra pre deti a rodiny E. bola s nimi v kontakte denne. Od umiestnenia detí v Centre pre deti a rodiny v E. bola s deťmi v osobnom kontakte 4,5 alebo 6x, vždy od rána 7.00 h do 17.30. Poslednýkrát s deťmi bola po dobu 2-3 hodín. U nej nie je predpoklad, že za 6 mesiacov by si našla byt, dokázala sa vyliečiť. Počas umiestnenia v Resocializačnom centre v V. nevie aké poplatky platí, toho času jej vybavujú dávku v hmotnej núdzi. V súčasnosti nemá žiadny príjem, má jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť, má dlh vo výške 7000-8000 Eur, o osobný bankrot nepožiadala, pretože má problém vybavovať veci s úradmi. Od umiestnenia detí do Centra pre deti a rodiny E. neprispela na ich výživu, pretože nemala z čoho. Pri návštevách maloletým deťom vždy niečo doniesla, ako sladkosti, hračky, oblečenie, plus im počas tohto obdobia zabezpečila stravu.

10. Otec na pojednávaní vo výsluchu nesúhlasil s nariadením ústavnej starostlivosti z dôvodu, že si chce zobrať deti do svojej starostlivosti. Ďalej vo výsluchu uviedol, že bývanie by mohol mať zabezpečené v apríli, v máji roku 2020, možno už v zime roku 2019. Konkrétny krok za účelom zabezpečenia bývania od pojednávania, ktoré bolo 11. 06. 2019 neurobil, pracuje, snaží sa mať peniaze, aby si mohol zabezpečiť bývanie. Naďalej býva v ubytovni v Trenčíne po dobu 5 mesiacov, predtým býval v ubytovni v hoteli H.. Po ubytovniach začal bývať po tom, ako prišiel o byt, čo bolo v čase, kedy bol dva mesiace vo väzbe pre neplnenie vyživovacej povinnosti. Od pojednávania, ktoré bolo dňa 11. 06. 2019 bol v kontakte s maloletými deťmi, a to 1x pred dvomi týždňami, kedy bol s deťmi po dobu 4 hodín bez prítomnosti matky. Maloleté deti na neho reagovali dobre, boli radi, že ho vidia. K maloletým deťom uviedol, že pozná ich povahu z toho čo hovorí matka, avšak je to iné ako hovoria v zariadení. Zdravotný stav maloletých detí nepozná, neinformuje sa naň, z papierov, ktoré dostal sa dozvedel o vyšetrení detí. 1x týždenne telefonuje deťom, kedy sa na ne aj informuje. Okrem telefonovania deťom do Centra pre deti a rodiny Polomka sa inak na deti neinformuje. Nevie aké je obľúbené jedlo detí, hračka, činnosť. K svojmu príjmu uviedol, že ho dosahuje vo výške 500-600 Eur netto, má jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť, myslí si, že má určené výživné vo výške 50 Eur, čo platí jeho zamestnávateľ, pretože povedal, že to bude platiť on, tak to platí on. Koľko uhrádza za ubytovňu nevedel uviesť, pretože to platí zamestnávateľ. K výdavkom na stravu uviedol, že má suchú stravu, väčšinou sáčkové polievky, vie navariť také maličkosti ako pražienica. Má dlhy, koľko a v akej výške sa nevedel vyjadriť.

11. Z opatrovaneckého spisu maloletých detí vyplýva, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32PPom/3/2017-10 zo dňa 01. 08. 2017 súd maloleté deti dočasne zveril do starostlivosti I., krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov n.o. so sídlom Y. z dôvodu, že zdravý a priaznivý vývoj maloletých detí bol vážne ohrozený z dôvodu, že rodičia nemali vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie náležitej starostlivosti, výchovy, výživy maloletých detí. Maloleté deti boli dňom 01. 08. 2017 aj do I., krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov n.o. umiestnené. Na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/134/2017 prebiehalo konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. V tomto konaní sa matka domáhala zverenia detí do svojej osobnej starostlivosti s čím otec nesúhlasil, žiadal zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti a zároveň obmedzenia, resp. pozbavenia výkonu rodičovských práv matky vo vzťahu k maloletým deťom. V rámci tohto konania opatrovník doručil súdu správu datovanú dňom 15. 01. 2018, v ktorej konštatoval, že matka žije v krízovom stredisku od 09. 11. 2017, pričom zariadenie vníma matku ako rodiča, ktorý len verbálne prezentuje svoj záujem o deti, robí jej problém flexibilne reagovať a uspokojovať každodenné potreby detí. Domáce povinnosti, starostlivosť o deti, plnenie rodičovských povinností, prípadne plnenie pracovných povinností sú pre matku zaťažujúce, vyčerpávajúce, čo zariadenie vníma ako vysoko rizikové. Ďalej uviedol, že počas poskytovania sociálnej služby bolo urobených viacero zápisov voči matke, kde pracovníci zariadenia cítili z matky alkohol. Dňa 23. 11. 2017 bola matke vykonaná dychová skúška s pozitívnym výsledkom. Matka prejavila záujem liečiť závislosť na alkohole, bola objednaná v Centre pre liečbu drogových závislostí na deň 29. 01. 2018 prostredníctvom ambulantnej formy liečenia. Podľa správy zo sociálneho zisťovania otec sám uviedol, že nemá vytvorené podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti avšak deti by zverením do starostlivosti matke trpeli. Naposledy otec bol v osobnom kontakte s maloletými deťmi dňa 22. 08. 2017, kedy maloletá P. s ním odmietla komunikovať, nechcela s otcom zostať osamote a maloletá P. spala. Správa tiež poukázala na skutočnosť, že v decembri 2017 sa u maloletej P. opätovne preukázali príznaky sebapoškodzovania, pre ktoré bola aj hospitalizovaná v Detskej psychiatrii v Nitre, a to od 24. 08. 2017 do 11. 09. 2017. Z dôvodu späťvzatia návrhu matky a otca konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k

maloletým deťom bolo uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 37P/134/2017-101 zo dňa 11. 01. 2018 zastavené. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 37P/16/2018-45 zo dňa 02. 05. 2018 súd maloleté deti dočasne odňal z osobnej starostlivosti matky a maloletým deťom nariadil pobyt v krízovom stredisku I. z dôvodu, že napriek úsiliu rodičov ich bytové, sociálne a finančné pomery neboli tak upravené a stabilizované, aby mohli aspoň jeden z nich prevziať riadnu starostlivosť o maloleté deti a zabezpečiť im krytie odôvodnených potrieb.

12. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

(2) Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

(3) Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

(4) Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

(5) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

13. Podľa § 62 ods. 1,2,3,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

15. Ústavná starostlivosť ako jedna z foriem náhradnej starostlivosti je najkrajnejším riešením, pretože maloleté deti majú právo vyrastať v prirodzenom rodinnom prostredí a mať zabezpečenú starostlivosť zo strany svojich rodičov. Ústavná starostlivosť ako jedna z foriem náhradnej starostlivosti prichádza do úvahy v prípadoch, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôže zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa (§ 44 ods. 1 Zákona o rodine). Nariadeniu ústavnej starostlivosti predchádza možnosť umiestnenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Ustanovenie § 54 ods. 2 Zákona o rodine striktné udáva podmienky, za ktorých môže súd nariadiť ústavnú starostlivosť, ktoré súd v danom prípade podrobne skúmal. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Doposiaľ neboli upravené práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom. Maloleté deti od 01. 08. 2017 sú nepretržite umiestňované v zariadeniach určených na realizáciu výkonu súdneho rozhodnutia. Rodičia maloletých detí tak mali obdobie viac ako 2 rokov na to, aby si upravili svoje rodinné, sociálne, bytové pomery. Matka maloletých detí spočiatku prejavila záujem riešiť svoje problémy, podrobila sa liečbe v Centre liečby drogových závislostí a následne sa podrobila 5-mesačnej liečbe v Resocializačnom stredisku v V., ktorá bola ukončená z dôvodu nedodržania stanovených podmienok matkou v zariadení tým, že požíla alkoholické nápoje,

a to v čase kedy jej bolo umožnené byť s maloletými deťmi v resocializačnom stredisku. Následne matka žila ako bezdomovec, užívala pervitín, heroín, marihuanu, fetovala, pre suicidálny pokus bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v nemocnici v Banskej Bystrici. Aktuálne od 27. 08. 2019 opätovne sa podrobuje liečbe v resocializačnom centre v V., kde jej resocializačný proces je len začatý a podľa samotného vyjadrenia matky v priebehu 6 mesiacov nebude ukončený, a ani počas doby 6 mesiacov nie je schopná si zabezpečiť bývanie. Matka je aktuálne bez príjmu, nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie a z jej vyjadrenia vyplynulo, že nie je schopná si vybavovať veci s úradmi. Otec maloletých detí od ich umiestnenia v zariadení, t.j. od 01. 08. 2017 neustále býva v ubytovniach, v ktorých nemá vytvorené podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, a to ani na krátkodobý pobyt. Otec v priebehu konania síce verbálne prezentoval svoj záujem zabezpečiť si bývanie tak, aby mohol prevziať na seba osobnú starostlivosť o maloleté deti, čo však doposiaľ neurobil a jeho záujem zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti ostal len v úrovni verbálnej. Z výsluchu otca tiež vyplynulo, že nepozná povahu, režim, potreby maloletých detí, ich zdravotný stav, obľúbené jedlo, hračku, činnosť, nevie variť, a tým zabezpečiť plnohodnotnú stravu a starostlivosť o maloleté deti. Otec všetky veci týkajúce sa hospodárenia s jeho príjmom, či už uhrádzanie vyživovacej povinnosti, výšku ktorej ani nevedel uviesť, splácanie dlhov nie je schopný zabezpečiť sám, rieši to prostredníctvom svojho zamestnávateľa. Súdom nariadené výchovné opatrenie v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/16/2018 nesplnilo svoj účel z dôvodu neupravenia si svojich rodinných, sociálnych, bytových pomerov zo strany rodičov. Na základe takto vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rodičia nemôžu zabezpečovať plnohodnotnú starostlivosť o maloleté deti. Doterajšie výchovné opatrenie sa minulo svojmu účinku, možnosť zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti nebola preukázaná, a preto súd bol nútený pristúpiť k najkrajnejšiemu riešeniu, ktorým je nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi. Nariadenie ústavnej starostlivosti za danej rodinnej situácie maloletých detí súd považoval nielenže za jediné riešenie, ale aj riešenie, ktoré je plne v záujme maloletých detí, pretože je potrebné po dvoch rokoch stabilizovať výchovné prostredie maloletých detí, aj keď zariadením určeným na výkon súdneho rozhodnutia ako je napríklad ústavná starostlivosť. Stabilita výchovného prostredia je potrebná najmä pri maloletej P., u ktorej sa prejavili psychické problémy (nočné mory). Súd záverom považuje za nutné apelovať na rodičov, aby si upravili svoje rodinné, sociálne, bytové pomery tak, aby mohli prevziať na seba starostlivosť o maloleté deti. Vo vzťahu k otcovi súd uvádza, že od neho dôvodne očakáva aktívny záujem o maloleté deti preto, aby spoznal ich povahu, potreby, režim zdravotný stav, obľúbené jedlo, činnosť, hračku, a tým preukázané splnenie podmienky podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine pre zrušenie nariadenej ústavnej starostlivosti. Len rodičia svojimi krokmi, správaním môžu ovplyvniť dĺžku trvania nariadenej ústavnej starostlivosti.

16. Súd v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia zároveň určil, že nariadená ústavná starostlivosť nad maloletými deťmi sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny so sídlom E. z dôvodu, že maloleté deti sú v tomto zariadení už umiestnené, adaptovali sa v ňom a majú v ňom umiestnenú aj staršiu maloletú sestru, na ktorú sú silne citovo naviazané.

17. Rodičom nariadením ústavnej starostlivosti nezaniká ich zákonná vyživovacia povinnosť k maloletým deťom. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletá P. navštevuje 4. ročník ZŠ a maloletá P. materskú škôlku. Na maloleté deti sú bežné výdavky spojené so zabezpečením ich potrieb. Matka maloletých detí nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, nepoberá dávku v hmotnej núdzi, podporu v nezamestnanosti, v súčasnosti sa podrobuje liečbe v resocializačnom stredisku. Otec maloletých detí podľa vlastného vyjadrenia dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 500-600 Eur. Obaja rodičia majú jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav matku zaviazal prispievať na výživu maloletých detí každého zvlášť tzv. minimálnym výživným, t.j. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, ktoré aktuálne predstavuje 28,08 Eur. Na strane otca súd zohľadnil jeho príjem, jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť, a preto ho zaviazal prispievať na výživu maloletých detí každého zvlášť výživným vo výške 50 Eur. Súd je toho názoru, že otec je schopný uhrádzať stanovené výživné bez ujmy vlastnej výživy. Na strane maloletých detí súd zase zohľadnil ich právo aspoň priblížiť sa výškou výživného k životnému minimu, na ktoré majú zásadne právo. Povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť rodičov súd určil v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia na účet Centra pre deti a rodiny so sídlom E..

18. Počiatok určenia vyživovacej povinnosti rodičom do zariadenia vykonávajúceho nariadenú ústavnú starostlivosť určil od 09. 08. 2019, t.j. od umiestnenia maloletých detí do Centra pre deti a rodiny so

sídlom E. Neplnením vyživovacej povinnosti rodičom vzniklo zročné výživné matke vo výške 48,75 Eur na každé dieťa zvlášť (1x28,08 Eur za mesiac september 2019 + 20,70 Eur ako pomerná časť za mesiac august 2019, t.j. 23 dní x 0,90 Eur) a otcovi vo výške 87,03 Eur na každé dieťa zvlášť (50 Eur za mesiac september 2019 + pomerná časť za august 2019, t.j. 23 dní x 1,61 Eur na deň), ktoré rodičom povolil splácať v primeraných mesačných splátkach matke po 5 Eur na každé dieťa zvlášť a otcovi po 10 eur na každé dieťa zvlášť. Pri určovaní výšky splátok súd zohľadnil samotnú výšku zročného výživného, dobu jeho splatnosti a príjmy rodičov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).